

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Berke Barna ügyvéd által képviselt felperesnek a Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság - mint a Fogyasztóvédelmi Főfelügyelőség Főigazgatója jogutódja - alperes ellen reklám-felügyeleti bírság tárgyában hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében a Baranya Megyei Bíróság 2007. december 5. napján kelt 7.K.21.265/2007/4. számú jogerős ítélete ellen az alperes által 5. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Baranya Megyei Bíróság 7.K.21.265/2007/4. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, és a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek 20.000 /húszezer/ forint elsőfokú és 20.000 /húszezer/ forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Kötelezi a Legfelsőbb Bíróság a felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 16.500 /tizenhatezer-öttszáz/ forint kereseti és 36.000 /harminchatezer/ forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes a Zrt. több nagyáruházában a pénztárak felett cigaretta-tárolókat állított fel, melyek 2-2 oldalán a logó és az „Imagine that” felirat látható, míg az eladótér, illetőleg a pénztárral szembeni oldalaknál „Mindig többet adunk a napsütés igazi ízével” szlogennel ötféle gyártmány dobozának képét helyezte el. A doboz valamennyi oldalán feltüntetésre került a „A dohányzás súlyosan károsítja az ön és környezetében élők egészségét” felirat.

A Baranya Megyei Közigazgatási Hivatal Fogyasztóvédelmi Felügyelősége reklám-felügyeleti hatáskörében helyszíni ellenőrzéseket végzett, majd a 2006. november 15. napján kelt

6/1446/2006. számú határozatával 920.000 Ft reklám-felügyeleti bírságot szabott ki a felperesre, egyúttal a jogsértő reklámtevékenység folytatását megtiltotta.

A jogsértést a gazdasági reklámtevékenységről szóló 1997. évi LVIII. törvény /a továbbiakban: Grtv./ 13. § /1/ bekezdésére és 2. § h/ pontjára alapozta.

A felperes fellebbezett a határozat ellen, amelynek elbírálása során az alperes a 2007. május 25. napján kelt HAJ-52-3/2007. számú másodfokú határozatával az elsőfokú határozatot megváltoztatta, és a reklám-felügyeleti bírság összegét 850.000 Ft-ra csökkentette.

A felperes keresetében az alperes határozatának felülvizsgálatát és hatályon kívül helyezését kérte.

Álláspontja szerint a határozat sérti a Grtv. 13. § /4/ bekezdés b/ pontjában, a 13. § /1/ bekezdésében foglaltakat; vitatta továbbá azt az alperesi álláspontot, hogy a tárolón kihelyezett tájékoztatásokat elkülönítve, egyenként és egymástól függetlenül kell értékelni.

Utalt arra, hogy a Grtv. 2. § h/ pontja a gazdasági reklám fogalmát tartalmi szempontból határozza meg, a formai megoldásokat illetően nem tartalmaz rendelkezést. Szerinte az adott eljárásban a tájékoztatás, a közlés egységét kellett volna alapul venni, mert a címzettek a tájékoztatás hordozójáról - annak több oldalát szükségszerűen és tipikusan észlelve - nem csupán a közléselemet ismerik meg.

Hivatkozott a felperes a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény /a továbbiakban: Tpv./ III. fejezete mellett a Grtv. 7. §-ában és 7/A. §-ában foglaltakba ütköző megtévesztő és összehasonlító reklámok elbírálására, és hatáskörrel bíró jogalkalmazás során versenyjogi és fogyasztóvédelmi normákat együttesen alkalmazandó versenyhatósági gyakorlatra is.

Jogszabálysértőnek tartotta az alperesi határozatot a bírság összegének meghatározása, elégtelen indokolása, a mérlegelési jogkörben hozott döntésekkel szemben támasztott jogszerűségi követelmények megsértése okán is.

Kifogásolta, hogy az alperes nem indokolta azt sem, hogy mennyiben váltak a tájékoztatások a fogyasztók széles köre számára megismerhetővé; ennek vizsgálata és igazolása hiányában ez a súlyosbító körülmény figyelembe nem vehető.

A megyei bíróság a felperes keresetét alaposnak értékelte, és az alperes 2007. május 25. napján kelt HAJ-52-3/2007. számú határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - hatályon kívül helyezte.

Ítéletének indokolásában kifejtette, hogy egyetértett a felperes azon érvelésével, miszerint a hatóság jogsértő módon értékelte önmagukban, egymástól függetlenül különálló közlésekként egy

kommunikációs eszköz egyes oldalain feltüntetett feliratokat, mivel azok egységes egésskénti kezelése indokolt. A vizsgált közlésekkel a Pall Mall termékcsalád egyes termékeinek sajátosságairól informálja a felperes a fogyasztókat. A tároló valamennyi oldalán egységesen ugyanannak a márkának, illetőleg az ahhoz tartozó termékeknek az egymáshoz kapcsolódó bemutatására került sor, a vizsgált közlések - a megyei bíróság álláspontja szerint is - egy üzenetként értékelendők.

Különállókénti értékelésük túl absztrakt és életszerűtlen, mivel a fogyasztók a kifogásolt közlések észlelésekor minden esetben a márkajelzést meghaladó többlet-információhoz jutnak, a termékbemutatásként értékelt feliratok egyidejűleg történő észlelése útján.

A tároló speciális formája, illetőleg az üzletben történő elhelyezése miatt a fogyasztó minden esetben a tároló több egymás melletti oldalát észleli, akár egyidejűleg.

A megyei bíróság megítélése szerint is az összbenyomás alapján kell minden esetben megállapítani azt, hogy a tájékoztatás reklámként, avagy termékbemutatásként értékelhető.

Erre figyelemmel a megyei bíróság az alperesi határozatot jogszabálysértőnek találta e részében, hiszen nem lehet külön kiragadva a tároló egy-egy oldalán levő feliratokat külön-külön értékelni és megállapítani, hogy az a gazdasági reklámtevékenységről szóló törvénybe ütközik.

Nem osztotta ugyanakkor a megyei bíróság a felperesnek a bíróság mértékére és mérlegelésére vonatkozó keresetbeli előadását.

Megítélése szerint az alperes megjelölte azokat a körülményeket határozatában, amelyre döntését alapozta, és meg is indokolta, hogy miként, miért úgy értékelt.

A megyei bíróság álláspontja szerint az alperesi határozat jogszabályt sértett, tekintettel arra, hogy a felperes nem sértette meg a Grtv. 13. § /1/ bekezdésében megfogalmazott reklámozási tilalmat.

A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, elsődlegesen annak hatályon kívül helyezését és új határozat hozatalát, másodlagosan - a hatályon kívül helyezés mellett - a megyei bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

Arra hivatkozott, hogy a jogerős ítélet sérti a Grtv. 2. § h/ pontjában és 13. § /4/ bekezdés b/ pontjában foglaltakat.

Az alperes álláspontja szerint a dohányáru-tároló oldalrészein található vizsgált tájékoztatások önmagukban is a Grtv. 2. § h/ pontja szerint gazdasági reklámnak minősülnek, így együttes értékelésükre nem nyílhat mód. A dohányáru-tároló nem reklám, az egy dohányárunk tárolására - és jelen esetben dohányárura vonatkozó tájékoztatások közzétételére - szolgáló eszköz. Ily módon a dohányáru-tároló egysége nem bírhat kihatással az általa hordozott,

külön-külön a Grtv. 2. § h/ pontja szerint gazdasági reklámként értékelhető tartalommal rendelkező információközlésre.

Megjegyezte, hogy a tároló négy oldalán levő tájékoztatás teljesen különálló papírlapokon került közzétételre, mely szintén a különálló értékelés szükségszerűségét támasztja alá.

Hangsúlyozta, hogy nem az elhelyezés, hanem az egyes tájékoztatási tartalmaknak a Grtv. 13. § /4/ bekezdés b/ pontjában foglaltak szerinti önmagukban való megfeleltethetősége teheti egyedül jogszerűvé a dohánytermékekre vonatkozó tájékoztatásokat.

Nem releváns a jogsértés megállapíthatósága tekintetében azon körülmény, hogy esetlegesen egy, vagy több tájékoztatás megfelel a Grtv. 13. § /4/ bekezdésben b/ pontjában foglaltaknak akkor, amikor közöttük van olyan tájékoztatás, amely vonatkozásában nem alkalmazható a kivételi rendelkezés, hiszen csupán ezen, jogsértőnek minősülő közlések - az „Imagine That” feliratok - vonatkozásában került sor az eljárás lefolytatására.

Leszögezte, hogy - álláspontja szerint - a tárgyazonosság, illetve az azonos percepciók térben való elhelyezkedés még nem tesz több tájékoztatást eggyé, ha azok pl. a tér nem egy síkjában helyezkednek el, mint jelen esetben, ahol a tárolók oldalai a térnek 90 fokot bezáró síkjain találhatók.

Utalt arra is az alperes felülvizsgálati kérelmében, hogy hasonló tárgyban, az országban több megyei bíróság a felperesi keresetet elutasító ítéletet hozott.

Kérte figyelembe venni azt is, hogy az eszköz egyetlen oldalán sincs árközlés, így a Grtv. 13. § /4/ bekezdés b/ pontjában foglalt törvényi kivétel nem állhat fenn.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására irányult.

A felperes kérte a felülvizsgálati kérelem tárgyaláson történő elbírálását.

A felülvizsgálati kérelem alapos.

A Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint a megyei bíróság megfelelő alapossággal feltárta az ügyben irányadó tényállást, abból azonban - az ide vonatkozó jogszabályi rendelkezések téves alkalmazásával - nem jogszerű jogi következtetést vont le.

A Grtv. 13. § /1/ bekezdése általános tilalmat fogalmaz meg a dohányáru reklámozására vonatkozóan.

A Grtv. 13. § /4/ bekezdés a/, b/ és c/ pontjai a generális tilalom alóli kivételt engednek. A perbeli esetben csakis a b/ pontnak való megfelelés merülhetett fel. Ezen jogszabályi rendelkezés kizárólag a reklám-tartalmú kommunikáció egy speciális formáját teszi megengedhetővé; azt, amely közvetlenül és direkt módon nem befolyásolja a vásárló piaci döntését, de lehetővé teszi a kifejezetten a termék tulajdonságaira vonatkozó

reklámtevékenységet, amely az eladás helyén, azaz az elárusító üzletek belső terében végezhető.

A Legfelsőbb Bíróság egyetértett az alperes azon álláspontjával, hogy a vizsgált reklámtevékenység nem a termék bemutatására szorítkozott, sem az áru összetételére, sem jellemzőire, sem árára vonatkozó tájékoztatást nem tartalmazott; emiatt a közzétett tájékoztatás nem minősülhetett bemutatási tevékenységnek, csakis gazdasági reklámnak, dohányáru tiltott reklámjának.

A tevékenység minősítésének helyességén túl helytállóan foglalt állást az alperes abban a kérdésben is, hogy az árubemutató fogalmának a tájékoztatás akkor felelhet meg, ha az adott dohánytermékről a kizárólagosan megjelenő márkamegnevezésen kívül további - szintén az áru bemutatását szolgáló - információt, az áru tulajdonságait, esetlegesen más, a fogyasztók érdekkörébe tartozó tájékoztatást jelenít meg és egyidejűleg az árközlést is tartalmazza.

A vizsgált reklámfelületen a Grtv. 13. § /4/ bekezdés b/ pontja szerinti tartalom megjelenésének hiányában a reklámozás nem volt jogszerűnek tekinthető; erre vonatkozóan további bizonyítás felvételének szükségessége nem merült fel.

Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy nem értett egyet a megyei bíróságnak az egyes oldalak egységként kezelésére vonatkozó álláspontjával. A reklámozó felületek mindegyikének meg kell felelnie a fenn hivatkozott jogszabályi kritériumoknak ahhoz, hogy ne tiltott reklámnak minősüljenek. Minden oldal külön kezelendő és értékelendő, az ott megjelenő tartalom önállóan - és nem a többi oldallal együttesen - vizsgálható és minősíthető, tehát minden oldalnak, minden látószögből való észlelésekor a jogszabályi előírásoknak megfelelő információt kell nyújtani. A Legfelsőbb Bíróság osztotta e körben is az alperesnek a felülvizsgálati kérelmében kifejtett érvelését.

A perben rendelkezésre állt iratanyag alapján - a Legfelsőbb Bíróság álláspontja szerint - a közigazgatási szervek mérlegelési jogkörükben helyesen alkalmazták a Grtv. bíróság kiszabására, a bíróságösszezszerűségének meghatározására vonatkozó rendelkezéseit. Az alperes a bíróság - mint szankció - alkalmazásának és a bíróság mértéke meghatározásának alapjául szolgáló tényállást teljes körűen feltárta, a Ket. és a Grtv. rendelkezéseinek megfelelően.

A mérlegelés szempontjait rögzítve e körben is határozatát teljes körűen indokolta, külön részletezve a súlyosbító és enyhítő körülményeket, az összezszerűség megállapítása vonatkozásában, részletesen megjelölve e körülmények mérlegelési szempontként való elfogadásának konkrét indokát.

A Pp. 339/B. §-ának követelményével összevetve a felülvizsgált határozatok a mérlegelés tekintetében kívánnivalót nem hagytak

maguk után, a megyei bíróság által előírt további súlyozási tevékenység indokolatlan volt.

Hangsúlyozza a Legfelsőbb Bíróság, hogy az alperes részéről a reklám-felügyeleti bírság összegének mérséklését éppen az alapozta meg, hogy adott szempontot az alperes az elsőfokú hatóságtól eltérően értékelt, illetve további szempontokat is figyelembe vett.

A Legfelsőbb Bíróság megítélése szerint így a bírságösszegezésének megállapítása során relevánsnak értékelhető szempontok figyelembevétele teljes körűen megtörtént, a hatóság logikus és okszerű mérlegelési tevékenységet végzett.

Minderre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben megjelölt jogszabályokat megsértette, ezért azt a Pp. 275. § /4/ bekezdése értelmében hatályon kívül helyezte, és tekintettel arra, hogy a felperes keresete alaptalannak minősült, azt a Pp. 339. § /1/ bekezdésének megfelelően elutasította.

A peres eljárás során felmerült alperesi perköltség megfizetésére a Legfelsőbb Bíróság a felperest a Pp. 270. § /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78. § /1/ bekezdése szerint kötelezte.

A tárgyi illeték-feljegyzési jog folytán le nem rótt kereseti és felülvizsgálati eljárási illeték viselésére a felperes a 6/1986. /VI. 26./ IM rendelet 13. § /2/ bekezdésének megfelelően köteles.

Budapest, 2009. február 18.

Dr. Buzinkay Zoltán sk. tanácselnök, Dr. Fekete Ildikó sk. előadó bíró, Dr. Kárpáti Zoltán sk. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő